

شناسایی عوامل و ارزیابی تأثیر آنها بر دقت پیش بینی سود و ارتباط آن با نوسانات قیمت سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

دکتر هاشم نیکومرام*
دکتر منصور گرکز**

چکیده

مطالعات گوناگون در کشورهای دیگر نشان می دهد که متغیرهایی مانند اندازه شرکت، افق پیش بینی سود، قدمت شرکت، نسبت های اهرم مالی، برتر بودن شرکت با دقت پیش بینی سود ارتباط دارد علاوه بر آن یکی از متغیرهای تأثیر گذار بر نوسانات قیمت سهام، سود سهام است. بنابراین شناسایی عوامل و ارزیابی تأثیر آنها بر دقت پیش بینی سود و ارتباط آن با نوسانات قیمت سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در بین سالهای ۱۳۷۹-۱۳۸۳ هدف اصلی این پژوهش است. درک و شناخت سرمایه گذاران از عوامل مؤثر بر دقت پیش بینی سود موجب انتخاب سرمایه گذار بهایی خواهد شد که از نوسانات قیمت کمتری برخوردار است.

در این مطالعه با استفاده از روش رگرسیون ابتدا رابطه بین متغیرهای مستقل (اندازه، قدمت، افق پیش بینی، نسبت های اهرمی و برتر بودن شرکت) با مدل های سه گانه دقت پیش بینی سود و سپس رابطه هر یک از مدل های دقت پیش بینی سود با تغییرات (نوسانات) قیمت سهام مورد بررسی قرار گرفت. نتایج حاصل از این تحقیق نشان می دهد که:

در مدل AFE_1 چهار متغیر مستقل نسبت بدهی، نسبت بدهی به ارزش بازار سهام، میانگین فروش، و افق پیش بینی سود (فاصله دو پیش بینی) و در مدل MSE_1 دو متغیر نسبت بدهی و افق پیش بینی (فاصله دو پیش بینی) و در مدل $SQFE_1$ نسبت بدهی به ارزش بازار سهام، میانگین فروش و افق پیش بینی (فاصله تا تاریخ مجمع به عنوان متغیر های مستقل در مدل های رگرسیونی مؤثر می باشند .

- نتایج حاصل از بررسی رابطه مدل های دقت پیش بینی سود و مدل تغییرات قیمت اول و آخر دوره (مدل ۱) نشان می دهد که فقط بین AFE_1 ، $SQFE_1$ و تغییرات قیمت مدل اول رابطه معناداری وجود دارد.

* دانشیار، عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران (nikoumaram@gmail.com)
تهران - بزرگراه اشرفی اصفهانی - به سمت حصارک - دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران
**دانش آموخته دکتری حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران
تهران - بزرگراه اشرفی اصفهانی - به سمت حصارک - دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران

نویسنده مسئول یا طرف مکاتبه : دکتر هاشم نیکومرام

- نتایج حاصل از بررسی رابطه بین مدل‌های دقت پیش بینی سود با قدرمطلق (مدل ۲) نشان می‌دهد که هیچکدام از مدل‌های سه گانه دقت پیش بینی سود با تغییرات قیمت مدل ۲ رابطه معناداری ندارد.

- نتایج حاصل از بررسی رابطه بین مدل‌های دقت پیش بینی سود و میانگین تغییرات قیمت بدون قدرمطلق (مدل شماره ۳) نشان می‌دهد که هیچکدام از مدل‌های سه گانه دقت پیش بینی سود با تغییرات قیمت مدل شماره ۳ رابطه معناداری ندارد. نتایج مطالعه به سرمایه‌گذاران پیشنهاد می‌کند که در ارزیابی سهام شرکت‌ها به نسبت‌های اهرمی، اندازه وافق پیش بینی به عنوان مهمترین متغیرهای تأثیر گذار بردقت پیش بینی سود توجه نمایند. نتایج این مطالعه می‌تواند برای سرمایه‌گذاران بالقوه و بالفعل مفید باشد.

واژگان کلیدی :

دقت پیش بینی سود، اندازه، افق پیش بینی، قدمت، نسبت اهرم مالی برتر بودن، نوسانات قیمت سهام .

مقدمه

اقتصادی مورد نظر تصمیم گیرنده و متغیرهای پیش بینی کننده مربوط در نظر گرفت .

از طرف دیگر براساس شواهد موجود در ادبیات مالی، فرض می‌شود که یکی از مهمترین اطلاعات و متغیرهای تأثیرگذار بر رفتار قیمت سهام، سود هر سهم است. تحلیل گران مالی از مدتها قبل علاقه بخصوصی برای مطالعه ارتباط بین تغییرات سود سهام و قیمت سهام شرکتها داشته‌اند. گروهی معتقدند که ارزش واقعی یک شرکت بستگی به جریان سودهای پیش بینی شده آن شرکت دارد. مسلماً سود شرکتها موجود در یک صنعت بستگی به شرایط خاص آن صنعت و بسیاری از عوامل دیگر دارد. عواملی چون اوضاع جاری اقتصادی، نرخ تورم و سیاست پرداخت سود سهام و ... از جمله عوامل مؤثری هستند که بر قیمت سهام شرکت‌ها مؤثر هستند.

بیان مسئله

پیش بینی سود یکی از منابع مهم اطلاعاتی و تصمیم گیری است. در برخی از کشورها پیش بینی سود توسط دو گروه انجام می‌شود:

الف) مدیریت شرکت

ب) تحلیل گران مالی

در بورس اوراق بهادار تهران، شرکتها مکلف هستند که اطلاعات مربوط به پیش بینی سود خود را از طریق بورس

در بازارهای سرمایه یکی از اطلاعات مهم در تصمیم گیری بسیاری از سرمایه‌گذاران، تحلیل گران و سایر گروههای استفاده کننده اطلاعات مربوط به سود است. اگر سود پیش بینی شده توسط شرکتها از دقت کافی برخوردار نباشد موجب نگرانی، سردرگمی و پائین آمدن امنیت سرمایه گذاری در بازارهای سرمایه خواهد شد و چه بسا بسیاری از سرمایه‌گذاران به دلیل نوسانات شدید سود و به ویژه انحرافات و نوسانات منفی، و به دلیل اتکاء بر اطلاعات منتشره دچار ضرر و زیانهای بسیاری شده‌اند.

ادبیات تحقیق نشان می‌دهد که عواملی مانند اندازه، قدمت، افق پیش بینی، نسبت‌های اهرم مالی، برتر بودن نوسانات سود، گردش حجم معاملات، نوسانات بازار، دقت پیش بینی سود درسال قبل، نوع صنعت از مهمترین عوامل موثر بر دقت پیش بینی سود هستند و از طرف دیگر دقت پیش بینی سود نیز از عوامل بسیار مهم تأثیر گذار بر قیمت سهام است .

براساس قوانین ومقررات برخی ازکشورها پیش بینی سود اعلام شده باید از دقت کافی برخوردار باشد. یکی از هدفهای مهم و اصلی حسابداری تهیه و ارائه اطلاعاتی است که با کمک آن بتوان رویدادها و عملیات آینده را پیش بینی کرد. بنابراین اطلاعات ارائه شده واز جمله آنها سودهرسهم باید از سودمندی خاصی برخوردار باشد، سودمندی را می‌توان رابطه احتمالی بین رویدادهای

سؤال تحقیق

در این مطالعه دو سؤال اصلی مطرح می شود:

سؤال اصلی اول: آیا بین برخی از ویژگیهای شرکت (اندازه شرکت، افق زمانی پیش بینی، قدمت شرکت، برتر بودن) و دقت پیش بینی سود رابطه وجود دارد؟ که این سؤال اصلی شامل سئوالات فرعی ذیل است:

- ۱- آیا بین اندازه شرکت و دقت پیش بینی سود شرکتها رابطه وجود دارد؟
- ۲- آیا بین افق زمانی پیش بینی سود و دقت پیش بینی سود رابطه وجود دارد؟
- ۳- آیا بین قدمت (سابقه) شرکت و دقت پیش بینی سود رابطه وجود دارد؟
- ۴- آیا بین میزان نسبت های اهرم مالی شرکت با دقت پیش بینی سود رابطه وجود دارد؟
- ۵- آیا بین برتر بودن شرکت و دقت پیش بینی سود رابطه وجود دارد؟

سؤال اصلی دوم:

آیا بین دقت پیش بینی سود و نوسانات قیمت سهام رابطه وجود دارد؟

اهداف تحقیق

در این مطالعه دو هدف کلی وجود دارد:

- هدف اول:** مطالعه رابطه بین ویژگیهای شرکت و دقت پیش بینی سود
- هدف دوم:** این مطالعه رابطه بین دقت پیش بینی سود و قیمت سهام شرکت.

بنابراین اهداف اخص این مطالعه:

- ۱- مطالعه همبستگی بین اندازه شرکت و دقت پیش بینی سود شرکت
- ۲- مطالعه همبستگی بین افق زمانی پیش بینی سود و دقت پیش بینی سود
- ۳- مطالعه همبستگی سابقه و قدمت (عمر شرکت) و دقت پیش بینی سود

اوراق بهادار در اختیار سرمایه گذاران و تحلیل گران مالی قرار دهند. تمامی اطلاعات و از جمله اطلاعاتی که از طریق گزارشات مالی در اختیار سرمایه گذاران، تحلیل گران مالی، تصمیم گیرندگان و ... قرار می گیرد، باید سودمند و از جمله مربوط ترین اطلاعات باشد.

براساس ویژگیهای کیفی اطلاعات، سودمندی در پیش بینی یکی از ویژگیهای مربوط بودن اطلاعات است و به معنی آن است که اطلاعات مالی به نحوی فراهم شود که استفاده کنندگان را در پیش بینی نتایج فعالیتهای جاری و آتی یاری دهد. در بازار سرمایه، سرمایه گذاران به دنبال حداکثر نمودن ثروت خود هستند و در این بازارها معمولاً سود حسابداری مبنایی برای تعیین قیمت سهام می باشد و به دلیل اینکه سودهای واقعی متعلق به گذشته است بسیاری از صاحب نظران مالی معتقدند که دقت پیش بینی سود توسط مدیران مبنایی برای سرمایه گذاری بوده و می تواند اطلاعات سرمایه گذاران را افزایش دهد و با اطمینان نسبی اقدام به خرید سهام نمایند.

براساس بررسی ها و مطالعه مقالات گوناگون خارجی مشخص گردید که متغیرهای گوناگون به عنوان عوامل مؤثر بر دقت پیش بینی سود مؤثر هستند. در این مطالعه قصد داریم که ابتدا رابطه بین برخی متغیرها مانند اندازه شرکت، قدمت شرکت، اهرم مالی و برتر بودن را با دقت پیش بینی سود را مورد بررسی قرار دهیم و سپس هدف اصلی دوم این است که رابطه بین دقت پیش بینی سود و نوسانات قیمت سهام را مورد بررسی قرار دهیم. چون در واقع انتظار می رود هر چه اختلاف سود پیش بینی شده و سود واقعی کمتر باشد، نوسانات قیمت سود سهام نیز کمتر باشد (با ثابت بودن سایر شرایط). از آنجائیکه یکی از متغیرهای مهم تأثیرگذار بر قیمت سهام، سود سهام است، لذا زمانی که سود سهام شرکتی پیش بینی و اعلام می شود بر قیمت سهام تأثیر می گذارد. در پایان سال مالی سود واقعی هر سهم مشخص می شود. وانحراف سود پیش بینی شده و سود واقعی محاسبه می شود. مطالعات محققان مختلف در کشورهای گوناگون نشان می دهد که بین دقت پیش بینی سود و قیمت سهام ارتباط وجود دارد.

تعریف عملیاتی

برای بررسی تجربی یک موضوع، ابتدا لازم است متغیرهای آن تعریف شود، سپس مشخص شود که آیا می توان این متغیرها را از نظر تجربی بررسی نمود.

۴- مطالعه همبستگی نسبت های اهرم مالی و دقت پیش

بینی سود

۵- مطالعه همبستگی ۵۰ شرکت برتر بورس و دقت پیش

بینی سود

۶- مطالعه همبستگی بین دقت پیش بینی سود و

نوسانات قیمت سهام

سود هر سهمی است که توسط شرکت طبق مقررات بورس اوراق بهادار تهران (طبق بودجه) در زمان های معین و مشخص اعلام می شود.	۱) سود پیش بینی شده هر سهم
سودی است که بطور واقعی در پایان سال مالی توسط مجمع عمومی به تصویب می رسد و از طریق تقسیم سود حاصله واقعی بر تعداد سهام عادی یک شرکت بدست می آید.	۲) سود واقعی هر سهم
الف- فروش شرکت-ریال ب) میانگین دارائیهای:	۳) اندازه شرکت
دارائیهای پایان دوره مالی + دارائیهای اول دوره مالی ۲	
ج) میانگین حقوق صاحبان سهام: حقوق صاحبان سهام در پایان دوره مالی + حقوق صاحبان سهام در اول دوره مالی ۲	
الف) مقایسه با تاریخ مجمع: فاصله زمانی بین زمان هر پیش بینی سود تا تاریخ تعیین و اعلام سود واقعی. (تاریخ مجمع)-روز ب)مقایسه هر تاریخ با تاریخ دیگر: فاصله زمانی هر پیش بینی با پیش بینی بعدی (برحسب روز)	۴) افق زمانی پیش بینی
الف) قدمت (سابقه) شرکت بر اساس تاریخ تأسیس با توجه به اینکه ممکن است شرکتی در فروردین ۷۰ و شرکت دیگری در اسفند ۷۰ تأسیس شود، برای محاسبه دقیق تر، قدمت (سابقه) را بر حسب روز محاسبه نمودیم. ب) قدمت (سابقه) شرکت براساس تاریخ پذیرش در بورس اوراق بهادار تهران	۵) قدمت (سابقه) شرکت
بورس اوراق بهادار تهران، طبق ضوابط و مقررات هر سه ماه یک بار ۵۰ شرکت برتر را اعلام می کند. در این تحقیق منظور از برتر بودن شرکت این است شرکت مورد نظر حداقل یک بار در طول سال مالی جزو شرکت های برتر اعلام شده باشد.	۶) برتر بودن شرکت
نسبت کل بدهی = $\frac{\text{متوسط کل بدهی}}{\text{متوسط حقوق صاحبان سهام}}$	نسبت های مالی
نسبت بدهی = $\frac{\text{متوسط کل بدهی}}{\text{متوسط دارائیهها}}$	
نسبت بدهی به ارزش کل بازار سهام = $\frac{\text{متوسط کل بدهی به ارزش دفتری}}{\text{ارزش بازار سهام در پایان سال}}$	

تعریف های (مدل های) خطای پیش بینی سود (دقت سود)

PAT = قیمت تئوریک هر سهم بعد از تعدیل توزیع سود

نقدی (بعد از مجمع)

PA = قیمت هر سهم بعد از مجمع قبل از تعدیل اثر

توزیع سود نقدی

D = سود نقدی r = نرخ سود سپرده گذاری کوتاه مدت

$\frac{\wedge}{1+r}$ = حداکثر مهلت قانونی برای پرداخت سود سهام

$$\bar{P}T = \frac{\sum \frac{PB}{1+d}}{N}$$

PB = قیمت سهام بعد از اعلام پیش بینی سود

d = درصد افزایش سرمایه

$\bar{P}T$ = میانگین قیمت تئوریک طی سال

$\% \Delta P$ = درصد تغییر قیمت

$\% \Delta P_1$ = درصد تغییرات (نوسانات) قیمت بر حسب مقایسه

اولین قیمت تئوریک و قیمت تئوریک بعد از مجمع

$\% \Delta P_2$ = درصد تغییرات (نوسانات) قیمت بر حسب قدر

مطلق

PT_1 = اولین قیمت تئوریک (بعد از تعدیل افزایش

سرمایه)

$$\% \Delta P_1 = \frac{PAT - PT_1}{PT_1}$$

$$\% \Delta P_2 = \frac{|PAT - \bar{P}A|}{\bar{P}A}$$

$$\% \Delta P_3 = \frac{PAT - \bar{P}A}{\bar{P}A}$$

اطلاعات یک شرکت فرضی به شرح ذیل است :

$$PT_1 = 4300 \quad \text{سود نقدی } D = 500$$

$$PT_1 = 4300$$

مدل شماره (۱): قدر مطلق خطای پیش بینی

$$\text{مدل شماره (۱)} = AFE_1 = \frac{\frac{|FP_1 - AP|}{|FP_1|} + \frac{|FP_2 - AP|}{|FP_2|} + \dots + \frac{|FP_n - AP|}{|FP_n|}}{N}$$

$$AFE_1 = \frac{\sum \frac{|FP_{it} - AP|}{|FP_{it}|}}{N}$$

AFE_1 = قدر مطلق خطای پیش بینی

FP_{it} = پیش بینی سود شرکت i در زمان t

AP = سود واقعی هر سهم (ESP) در تاریخ مجمع

N = تعداد پیش بینی

مدل شماره (۲): مربع خطای پیش بینی

$$M.S.E_1 = \frac{\frac{(FP_1 - AP)^2}{|FP_1|} + \frac{(FP_2 - AP)^2}{|FP_2|} + \dots + \frac{(FP_n - AP)^2}{|FP_n|}}{N}$$

$$\text{روش محاسبه شماره (۲)} = M.S.E_1 = \frac{\sum \frac{(FP_{it} - AP)^2}{|FP_{it}|}}{N}$$

مدل شماره (۳): مربع کامل خطای پیش بینی سود:

$$S.Q.F.E_1 = \frac{\left(\frac{FP_1 - AP}{|FP_1|}\right)^2 + \left(\frac{FP_2 - AP}{|FP_2|}\right)^2 + \dots + \left(\frac{FP_n - AP}{|FP_n|}\right)^2}{N}$$

$$\text{روش شماره (۳)} = S.Q.F.E = \frac{\sum \frac{(FP_{it} - AP)^2}{|FP_{it}|}}{N}$$

تغییرات قیمت نیز به صورت ذیل محاسبه شده است.

$$PAT = PA + \frac{D}{(1+r)^{\wedge}}$$

بزرگتری دارند، نسبت به شرکت‌هایی که اندازه آن کوچکتر است، پیش‌بینی سود آنها سهل‌تر و دقیق‌تر است. این امر مؤید آن است که شرکت‌های بزرگتر دارای کنترل بیشتری بر سازوکارهای بازارشان دارند. شرکت‌های بزرگتر دارای مزیت‌های رقابتی، توانایی مدیریت بالاتر، کارایی اطلاعاتی، پرسنل زیاد و با تجربه‌تر، فروش بالاتر، دارایی بیشتر و ... هستند.

برخی معتقدند معمولاً شرکت‌های بزرگتر نسبت به نوسانات اقتصادی از شکنندگی و حساسیت کمتری برخوردار هستند. ولی معمولاً شرکت‌های کوچکتر نسبت به تغییرات شرایط اقتصادی محیطی از شکنندگی بیشتر برخوردار است. بنابراین انتظار می‌رود که سود پیش‌بینی شده شرکت‌های کوچکتر نسبت به شرکت‌های بزرگتر از دقت کمتری برخوردار باشد.

رولند و هاگرم (۱۹۷۹) استدلال کردند که شرکت‌های بزرگ [در مقایسه با شرکت‌های کوچکتر] به دلیل آنکه متنوع هستند، قادرند نسبت به آثار محیطی بهتر عکس‌العمل نشان دهند. لذا انتظار می‌رود که پیش‌بینی سود شرکت‌های بزرگ خیلی دقیق‌تر باشد. (Ruland, 1979, 187)

برخی از محققان این موضوع را مطرح کردند که بین بزرگی (اندازه) و مشهور و معتبر بودن شرکت با دقت پیش‌بینی سود رابطه مثبت وجود دارد. (Capstaff, 1995, 18, Rees, Paudyal)

جاگی نیز با استفاده از اطلاعات مرکز خدمات سرمایه‌گذاری تأثیر اندازه شرکت بر دقت پیش‌بینی سود را مورد بررسی و مطالعه قرار داد ایشان معتقد است که شرکت‌های با اندازه بزرگتر به دلیل داشتن منابع مالی و نیروی انسانی متخصص‌تر و بیشتر، سود پیش‌بینی شده آنها نسبت به پیش‌بینی تحلیل‌گران مالی از دقت پیش‌بینی بیشتری برخوردار باشد. جاگی از درآمدفروش به عنوان اندازه استفاده نموده است. (Jagge, 1982, 429)

یافته‌های برون نیز نشان می‌دهد که بین اندازه و دقت پیش‌بینی سود رابطه مثبت وجود دارد. شرکت‌های بزرگتر از نوسانات و قابلیت پیش‌بینی بالاتر و در نهایت از دقت بیشتری برخوردار است. (Brown et al, 1987, 122) COX (۱۹۹۵) استدلال کرد که شرکت‌های بزرگ‌تر، هم نیروی انسانی متخصص‌تر و با تجربه برای پیش‌بینی سود

قیمت هر سهم بعد از مجمع و قبل از تعدیل اثر توزیع سود نقدی $PA=4000$

این شرکت در طول دوره مالی دوبار سود خود را پیش‌بینی نمود قیمت سهام این شرکت بعد از اعلام پیش‌بینی سود اول و دوم به ترتیب ۴۵۰۰ ریال و ۴۸۰۰ ریال است و بعد از اعلام سود پیش‌بینی شده اول افزایش سرمایه ۱۵٪ است و نرخ سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه مدت ۱۲٪.

$$\bar{PT} = \frac{\sum \left(\frac{4500}{1+0.15} + \frac{4800}{1+0} \right)}{2} = 4356$$

$$PAT = 4000 + \frac{500}{(1+0.12)^{8/12}} = 4463$$

$$\% \Delta P_1 = \frac{4463 - 4300}{4300} = 0.038$$

$$\% \Delta P_2 = \frac{|4436 - 4356|}{4356} = 0.024$$

$$\% \Delta P_3 = \frac{4463 - 4356}{4356} = 0.024$$

فرضیه‌های تحقیق:

با توجه به سئوالات و اهداف تحقیق فرضیه‌های زیر مطرح می‌شود تا اطلاعات بر مبنای آن جمع‌آوری و سپس نسبت به تأیید یا رد فرضیه‌ها اقدام نمود. در این تحقیق شش فرضیه اصلی و برخی از فرضیه‌های اصلی از چند فرضیه فرعی به شرح زیر تشکیل می‌شود:

فرضیه اصلی اول:

در بسیاری از مطالعات اندازه شرکت به عنوان یک متغیر مهم و تأثیرگذار بر دقت پیش‌بینی سود تعریف شده است. ادبیات تحقیق نشان می‌دهد که شرکت‌هایی که اندازه

هر چه طول مدت پیش بینی سود طولانی باشد، دقت پیش بینی سود پائین تر خواهد بود. فیرث و اسمیث (۱۹۹۲) ارتباط معناداری بین افق زمانی و دقت پیش بینی سود نیافته است. (Firth, S. and A. Smith, 1992, 239) بنابراین فرضیه ذیل مطرح گردید:

بین افق زمانی پیش بینی سود و دقت پیش بینی سود رابطه معکوس وجود دارد.

فرضیه اصلی سوم :

از دیدگاه برخی، شرکت های با تجربه و شناخته شده قدیمی (در صورت مدیریت مناسب) بهتر می توانند بقاء یابند. و همانند گذشته بخش قابل توجهی از بازار را به خود اختصاص دهند. بنابراین یکی از متغیرهایی که به عنوان عامل تأثیر گذار بر دقت پیش بینی سود تلقی می شود، قدمت (سابقه) شرکت است.

روبینز و بیرلاینگر از سابقه و قدمت شرکت به عنوان یک متغیر مهم در پیش بینی سود استفاده نمودند. آنها گزارش کردند که پیش بینی سود شرکت هایی که از قدمت و سابقه کمتری برخوردار هستند، خیلی مشکل تر است (Robbins and Berlinger, 1986, 256)

جلیک و همکارانش (۱۹۹۸) اظهار کردند که پیش بینی سود برای شرکت هایی که هیچ گونه سابقه ای ندارد و یا از قدمت اندکی برخوردار هستند، بسیار مشکل است. بنابراین قدمت به عنوان یک متغیر مهم در پیش بینی سود تلقی می شود. (Jelic, et al 1998, 236)

چان و همکارانش (1999) تحقیقی در بازار سرمایه هنگ کنگ انجام داد. ایشان استدلال می کند که همان گونه که شرکت های قدیمی تر و با سابقه، دارای ریسک کمتری هستند، آنها با تجربه تر هستند و در پیش بینی سود خود از دقت بیشتری برخوردار هستند. (Chen, G. et al 1999, 128)

بنابراین با توجه به استدلال های فوق، از سابقه (قدمت) شرکت به عنوان یک متغیر مهم در دقت پیش بینی سود تلقی می شود. در این مطالعه دو فرضیه ذیل مطرح شد.

بین قدمت (سابقه) شرکت و دقت پیش بینی سود رابطه مستقیم وجود دارد.

با کیفیت و دقت بالاتر دارند و هم فرآیندهایی که برای پیش بینی سود استفاده می کنند دقیق تر است. (cox, 2001, 24)

در مطالعات مختلف از متغیرهای مختلف با عنوان اندازه شرکت استفاده شده است. ما در این مطالعه از سه متغیر به عنوان اندازه استفاده نمودیم.

الف- فروش

ب- میانگین دارایی ها

ج- میانگین حقوق صاحبان سهام

بین اندازه شرکت و دقت پیش بینی سود شرکتها رابطه مستقیم وجود دارد.

این فرضیه از سه فرضیه فرعی تشکیل شده است :

بین میزان فروش شرکت (اندازه شرکت) با دقت پیش بینی سود رابطه مستقیم وجود دارد.

بین میانگین حجم داراییها (اندازه شرکت) با دقت پیش بینی سود رابطه مستقیم وجود دارد.

بین میانگین حقوق صاحبان سهام (اندازه) و دقت پیش بینی سود رابطه مستقیم وجود دارد.

فرضیه اصلی دوم :

یک عامل بسیار مهم دیگر که می تواند بر دقت پیش بینی سود مؤثر باشد، افق زمانی پیش بینی سود است.

در بسیاری از مطالعات قبلی در کشورهای مختلف ارتباط بین افق زمانی پیش بینی سود و دقت پیش بینی سود مورد بررسی قرار گرفت که در ذیل به برخی از آنها اشاره می شود. پاتال و همکاران (۱۹۹۳) با تأیید این نظر نشان داده اند که پیش بینی های انجام شده توسط مدیریت که در رابطه با سود میان دوره ای صورت می گیرد در مقایسه با پیش بینی های سود سالانه موجب واکنش بیشتری در قیمت سهام می شود.

لی و همکارانش اظهار کردند که هر چه افق زمانی پیش بینی بلندتر و طولانی تر باشد، دقت پیش بینی سود کمتر خواهد بود. (Lee et al, 1999, 21)

مطالعات کولینس، هوپ وود (۱۹۸۰) و برون و همکارانش (۱۹۸۵) نیز نشان می دهد که بین افق زمانی پیش بینی سود و دقت پیش بینی سود رابطه منفی وجود دارد. یعنی

وانتظار می‌رود با توجه به اینکه این شرکت‌ها به عنوان شرکت‌های نمونه و برتر در بورس تلقی می‌شوند بسیاری از اطلاعاتی که ارائه می‌کنند (و از جمله سود هر سهم پیش بینی شده) از دقت پیش بینی بالایی برخوردار باشند. بنابراین در این تحقیق براساس مدل *Dumy* شرکت‌های مورد مطالعه را به دو دسته برتر و غیر برتر طبقه بندی نمود و فرضیه ذیل مطرح شد.

بین برتر بودن شرکت و دقت پیش بینی سود رابطه مستقیم وجود دارد.

فرضیه اصلی ششم :

همانطور که قبلاً نیز اشاره شد یکی از مهمترین اطلاعاتی که سهامداران به آن توجه دارند، سود هر سهم است. شواهد و مستندات موجود در ادبیات تحقیق نشان می‌دهد که عواملی گوناگون می‌تواند بر نوسانات قیمت سهام شرکت‌ها تأثیر گذار باشد، که یکی از مهمترین آنها سود هر سهم است و به تبع آن نوسانات سود هر سهم می‌تواند بر رفتار قیمت هر سهم تأثیر گذار باشد. به جهت نقش بسیار مهم رابطه تفاوت بین سود واقعی هر سهم و سود پیش بینی شده هر سهم (که در این تحقیق از آن به عنوان معیار دقت پیش بینی سود تعریف شده است) با نوسانات قیمت سهام مورد بررسی قرار می‌گیرد.

((بین دقت پیش بینی سود و نوسانات قیمت سهام رابطه مستقیم وجود دارد.))

روش‌شناسی تحقیق :

این تحقیق از نوع تحقیق کاربردی است در این تحقیق داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز براساس طرح تحقیق همبستگی جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل خواهد شد. در واقع در این تحقیق اطلاعات مربوط به اندازه شرکت، افق زمانی پیش بینی، قدمت برتر بودن شرکت، سودهای پیش بینی شده، سود واقعی، قیمت سهام را از طریق اطلاعات منتشر شده توسط اطلاعیه‌های منتشر شده در بورس، مجلات تخصصی و اطلاعات مربوط دنا سهم و پارس پورتفولیو جمع‌آوری و در بانک اطلاعاتی قرار خواهیم داد، و در نهایت با استفاده از نرم افزارهای آماری SPSS به تحلیل داده‌ها خواهیم پرداخت.

این فرضیه اصلی خود به دو فرضیه فرعی تفکیک می‌شود: بین قدمت شرکت (از زمان تأسیس) و دقت پیش بینی سود رابطه مستقیم وجود دارد.

بین قدمت شرکت (از زمان پذیرش) و دقت پیش بینی سود رابطه مستقیم وجود دارد.

فرضیه اصلی چهارم :

نسبت‌های اهرم مالی نیز ابزاری جهت تعیین میزان احتمال قصور (ناتوانی) شرکت در ایفای تعهدات مربوط به بدهی‌هایش می‌باشند. بالا بودن بیش از اندازه میزان بدهی‌های یک شرکت می‌تواند مبین بر احتمال عدم توانایی در انجام تعهدات و بحران مالی آن شرکت باشد.

ایدی و شيفرت نشان دادند به دلیل اینکه اهرم بالاتر منجر به نوسان پذیری بیشتر در سود خواهد شد، پیش بینی سود مشکل‌تر خواهد شد. آنها استدلال کردند که شرکت‌هایی که به طور نسبی دارای میزان بدهی (اهرم مالی) بیشتر و بالاتری باشند، نوسانات سود بیشتر خواهد شد. بنابراین هر چه اهرم مالی بالاتر باشد، دقت پیش بینی سود پایین‌تر خواهد بود. (Eddy, 1992, 22, Seifert)

فرضیه اصلی به صورت ذیل مطرح می‌شود.

میزان اهرم مالی شرکت با دقت پیش بینی سود رابطه معکوس وجود دارد.

این فرضیه از سه فرضیه فرعی تشکیل می‌شود:

بین نسبت کل بدهی و دقت پیش بینی سود رابطه معکوس وجود دارد.

بین نسبت بدهی و دقت پیش بینی سود رابطه معکوس وجود دارد.

بین نسبت بدهی به ارزش بازار سهام و دقت پیش بینی سود رابطه معکوس وجود دارد.

فرضیه اصلی پنجم :

بورس اوراق بهادار تهران هر سال چهار بار (هر سه ماه) ۵۰ شرکت را بر اساس معیارهای مختلف و از جمله نقدینگی و... انتخاب می‌کند. در بورس اوراق بهادار تهران بر روی شرکت‌های برتر حساسیت خاصی وجود دارد

۴- داده ها و اطلاعات مربوط به سود پیش بینی شده، سود واقعی، قیمت سهام و... از طریق اطلاعیه های بورس، بانک اطلاعاتی پارس پورتفولیو و دنا سهم.

الف) قلمرو مکانی و زمانی:

قلمرو مکانی این تحقیق شامل شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در فاصله زمانی ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۳ است.

جامعه آماری:

در این تحقیق کل شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را در فاصله زمانی فوق الذکر با استفاده از روش حذفی مورد مطالعه و بررسی قرار می دهیم. نهایت ۱۳۵ شرکت به عنوان نمونه انتخاب گردید.

تجزیه و تحلیل رگرسیون:

مدل رگرسیون برای بیان ارتباط بین دو متغیر به کار گرفته می شود. بنابراین با توجه به ماهیت این مطالعه ابتدا رگرسیون تک متغیره و سپس رگرسیون چندگانه به کار گرفته شد.

مدل رگرسیون چند متغیره این مطالعه به صورت ذیل خواهد بود.

در این مطالعه از روش رگرسیون یک و چند متغیره استفاده گردید. برای استفاده از این روش تحلیلی ابتدا باید مراحل زیر را انجام داد:

مرحله اول: در هر تحلیل رگرسیونی ابتدا می بایست به بررسی نرمال یا عدم نرمال بودن متغیر پاسخ (وابسته) پرداخت که به فرضیه مقابل پاسخ داد:

داده ها نرمال هستند : H_0

داده ها نرمال نیستند : H_1

که این بحث توسط آماره کلموگروف-اسمیرنوف (K-S) قابل بررسی است و در صورتی که «sig» (سطح معنی داری) بیش از سطح استاندارد خطا ($\alpha=0/05$) باشد نرمال بودن متغیر وابسته توجیه می گردد، که در غیر این صورت باید بر روی متغیر پیوسته تغییر متغیر مناسب را لحاظ نمود تا نرمال بودن آن به انجام برسد.

پس از نرمال شدن متغیر وابسته نیاز است که واریانس خطاهای مدل ثابت باشد و نوسان نداشته باشد.

در این مرحله بدنبال بیان رابطه بین متغیرهای مستقل و وابسته با روش رگرسیون تک متغیره و چند متغیره هستیم به روش های مختلف و بهترین آنها به وسیله روش گام به گام انجام می پذیرد. در این روش متغیرهایی که اثر بخشی معنی داری دارند را جدا کرده و مدل نهایی را با ضرایب معلوم و مشخص ارائه می دهد و در مواردی خاص از روش enter استفاده شده است.

ابزار و شیوه های گردآوری اطلاعات:

اطلاعات مورد نیاز در این تحقیق با توجه به ماهیت تحقیق از طرق ذیل بدست می آید:

۱- برای مباحث نظری و ادبیات تحقیق از روش کتابخانه ای با مراجعه به کتب و مجلات

۲- استفاده از اینترنت برای یافتن مقالات مرتبط با موضوع.

۳- بهره گیری از نظرات متخصصان، کارگزاران و اساتید متخصص.

$$\begin{aligned}
AFE_1 &= \alpha + \beta_1 s_1 + \beta_2 s_2 + \beta_3 s_3 + \beta_4 FH_1 + \beta_5 FH_2 + \beta_6 Age_1 + \beta_7 Age_2 + \beta_8 FL_1 + \beta_9 FL_2 + \beta_{10} FL_3 + \beta_{11} sup + \varepsilon \\
MSE_1 &= \alpha + \beta_1 s_1 + \beta_2 s_2 + \beta_3 s_3 + \beta_4 FH_1 + \beta_5 FH_2 + \beta_6 Age_1 + \beta_7 Age_2 + \beta_8 FL_1 + \beta_9 FL_2 + \beta_{10} FL_3 + \beta_{11} sup + \varepsilon \\
SQFE_1 &= \alpha + \beta_1 s_1 + \beta_2 s_2 + \beta_3 s_3 + \beta_4 FH_1 + \beta_5 FH_2 + \beta_6 Age_1 + \beta_7 Age_2 + \beta_8 FL_1 + \beta_9 FL_2 + \beta_{10} FL_3 + \beta_{11} sup + \varepsilon \\
AFE_2 &= \alpha + \beta_1 s_1 + \beta_2 s_2 + \beta_3 s_3 + \beta_4 FH_1 + \beta_5 FH_2 + \beta_6 Age_1 + \beta_7 Age_2 + \beta_8 FL_1 + \beta_9 FL_2 + \beta_{10} FL_3 + \beta_{11} sup + \varepsilon \\
MSE_2 &= \alpha + \beta_1 s_1 + \beta_2 s_2 + \beta_3 s_3 + \beta_4 FH_1 + \beta_5 FH_2 + \beta_6 Age_1 + \beta_7 Age_2 + \beta_8 FL_1 + \beta_9 FL_2 + \beta_{10} FL_3 + \beta_{11} sup + \varepsilon \\
AFE_3 &= \alpha + \beta_1 s_1 + \beta_2 s_2 + \beta_3 s_3 + \beta_4 FH_1 + \beta_5 FH_2 + \beta_6 Age_1 + \beta_7 Age_2 + \beta_8 FL_1 + \beta_9 FL_2 + \beta_{10} FL_3 + \beta_{11} sup + \varepsilon \\
MSE_3 &= \alpha + \beta_1 s_1 + \beta_2 s_2 + \beta_3 s_3 + \beta_4 FH_1 + \beta_5 FH_2 + \beta_6 Age_1 + \beta_7 Age_2 + \beta_8 FL_1 + \beta_9 FL_2 + \beta_{10} FL_3 + \beta_{11} sup + \varepsilon \\
SQFE_3 &= \alpha + \beta_1 s_1 + \beta_2 s_2 + \beta_3 s_3 + \beta_4 FH_1 + \beta_5 FH_2 + \beta_6 Age_1 + \beta_7 Age_2 + \beta_8 FL_1 + \beta_9 FL_2 + \beta_{10} FL_3 + \beta_{11} sup + \varepsilon
\end{aligned}$$

که در آن:

همانطور که ذکر خواهد شد برای تغییرات قیمت سه مدل استفاده شده است.

S_1 اندازه شرکت - میانگین فروش،

$\Delta P_1 =$ تغییرات قیمت براساس مقایسه اولین قیمت و

S_2 اندازه شرکت - میانگین دارائیهها

آخرین قیمت

S_3 اندازه شرکت - میانگین حقوق صاحبان سهام

FH_1 افق پیش بینی - میانگین فاصله زمانی هر پیش

بینی با تاریخ مجمع

FH_2 افق پیش بینی - میانگین فاصله زمانی هر

پیش بینی با پیش بینی بعد

Age_1 قدمت (سابقه) - تأسیس ، Age_2 قدمت (سابقه) -

پذیرش ، sup برتر بودن

FL_1 نسبت بدهی ، FL_2 نسبت کل بدهی ،

FL_3 نسبت بدهی به ارزش بازار سهام

ε خطا ، α عدد ثابت

بعد از بررسی اثر متغیرهای مستقل مانند اندازه، قدمت،

افق پیش بینی، برتر بودن، نسبت های اهرمی، به بررسی

ارتباط بین تغییرات قیمت (متغیر وابسته) و هر یک از

مدل های دقت پیش بینی سود (متغیر مستقل)

می پردازیم، و رگرسیون تک متغیر به صورت ذیل مطرح

می شود.

مدل شماره (۲): میانگین تغییرات قیمت - با قدرمطلق

میانگین تغییرات قیمت - با قدرمطلق $\Delta P_2 =$

- فرض وجود رابطه معکوس بین افق زمانی پیش بینی سود و دقت پیش بینی سود مورد تأیید قرار نگرفت.
- فرض وجود رابطه مستقیم بین قدمت شرکت (برحسب سال تأسیس و سال پذیرش) و دقت پیش بینی سود مورد تأیید قرار نگرفت.
- فرض وجود رابطه معکوس بین نسبت اهرم مالی و دقت پیش بینی سود (مدل AFE_1) موارد ذیل را نشان می دهد که:

بین نسبت بدهی و دقت پیش بینی سود رابطه معکوس وجود دارد و فرضیه H_1 تأیید می شود. بنابراین سرمایه گذاران نسبت بدهی را به عنوان یکی از متغیرهای تأثیرگذار بر دقت پیش بینی سود مورد توجه قرار می دهند.

فرضیه وجود رابطه معکوس بین کل بدهی به ارزش بازار سهام و دقت پیش بینی سود (AFE_1) مورد تأیید قرار گرفت و نتایج تحقیق نشان می دهد که هرچه نسبت بدهی به ارزش بازار بزرگتر باشد دقت پیش بینی سود (مدل AFE_1) کمتر خواهد شد.

- نتایج حاصل از بررسی ارتباط بین شرکت های برتر و غیر برتر با مدل دقت پیش بینی سود AFE_1 بر اساس روش آنالیز واریانس یک طرفه نشان می دهد که برتر بودن شرکت هیچ تأثیری بر دقت پیش بینی سود هیچکدام از مدل های AFE_1 , $SQFE_1$, MSE_1 ندارد.

بر اساس رگرسیون چند متغیره در مدل AFE_1 چهار متغیر مستقل نسبت بدهی، نسبت بدهی به ارزش بازار سهام، میانگین فروش، و افق پیش بینی سود (فاصله دو پیش بینی) به عنوان متغیرهای موثر شناسایی شدند.

- ۲- نتایج حاصل از بررسی متغیرهای مستقل (اندازه، افق پیش بینی، قدمت، نسبت های اهرمی و برتر بودن با مدل دقت پیش بینی سود (MSE_1) در جدول شماره (۲) آورده شده و نتایج نشان می دهد که فرضیه وجود رابطه معکوس بین افق زمانی پیش بینی سود و دقت پیش بینی سود مورد تأیید قرار گرفت یعنی هر چه افق زمانی پیش بینی (برحسب تاریخ مجمع و فاصله دو پیش بینی) طولانی تر باشد دقت پیش بینی مدل (MSE_1) کاهش می یابد. همچنین بررسی رابطه معکوس بین نسبت های

$$\Delta P_p = \alpha + \beta_1 AFE_1 + \varepsilon$$

$$\Delta P_p = \alpha + \beta_1 MSE_1 + \varepsilon$$

$$\Delta P_p = \alpha + \beta_1 SQFE_1 + \varepsilon$$

$$\Delta P_p = \alpha + \beta_1 AFE_p + \varepsilon$$

$$\Delta P_p = \alpha + \beta_1 MSE_p + \varepsilon$$

$$\Delta P_p = \alpha + \beta_1 AFE_p + \varepsilon$$

$$\Delta P_p = \alpha + \beta_1 MSE_p + \varepsilon$$

$$\Delta P_p = \alpha + \beta_1 SQFE_p + \varepsilon$$

مدل شماره (۳) میانگین تغییرات قیمت - بدون قدرمطلق:

$$\Delta P_p = \text{تغییرات قیمت - بدون قدرمطلق}$$

$$\Delta P_p = \alpha + \beta_1 AFE_1 + \varepsilon$$

$$\Delta P_p = \alpha + \beta_1 MSE_1 + \varepsilon$$

$$\Delta P_p = \alpha + \beta_1 SQFE_1 + \varepsilon$$

$$\Delta P_p = \alpha + \beta_1 AFE_p + \varepsilon$$

$$\Delta P_p = \alpha + \beta_1 MSE_p + \varepsilon$$

$$\Delta P_p = \alpha + \beta_1 AFE_p + \varepsilon$$

$$\Delta P_p = \alpha + \beta_1 MSE_p + \varepsilon$$

$$\Delta P_p = \alpha + \beta_1 SQFE_p + \varepsilon$$

نتایج حاصل از پژوهش:

- ۱- نتایج حاصل از بررسی متغیرهای مستقل (اندازه، افق پیش بینی، قدمت، نسبت های اهرمی و برتر بودن با مدل دقت پیش بینی سود (AFE_1) در جدول شماره (۱) آورده شده است.

- فرض وجود رابطه مستقیم بین اندازه شرکت بر اساس میانگین فروش، میانگین حجم دارائیهها و حقوق صاحبان سهام با دقت پیش بینی سود (مدل AFE_1) مورد تأیید قرار نگرفت.

- نتایج حاصل از بررسی رابطه مدل‌های دقت پیش بینی سود و مدل تغییرات قیمت اول و آخر دوره (مدل ۱) نشان می‌دهد که فقط بین AFE_1 ، $SQFE_1$ و تغییرات قیمت مدل اول رابطه معناداری وجود دارد (جدول ۴).

- نتایج حاصل از بررسی رابطه بین مدل‌های دقت پیش بینی سود با قدرمطلق (مدل ۲) نشان می‌دهد که هیچکدام از مدل‌های سه گانه دقت پیش بینی سود با تغییرات قیمت مدل ۲ رابطه معناداری ندارد (جدول ۵).

- نتایج حاصل از بررسی رابطه بین مدل‌های دقت پیش بینی سود و میانگین تغییرات قیمت با قدرمطلق (مدل شماره ۳) نشان می‌دهد که هیچکدام از مدل‌های سه گانه دقت پیش بینی سود با تغییرات قیمت مدل شماره ۳ رابطه معناداری ندارد (جدول شماره ۶).

اهرمی و دقت پیش بینی سود (MSE_1) مورد تأیید قرار می‌گیرد، یعنی نتایج نشان می‌دهد که هرچه نسبت اهرمی (نسبت بدهی، نسبت کل بدهی، نسبت بدهی به ارزش بازار سهام) بزرگتر باشد دقت پیش بینی سود کاهش می‌یابد و سایر فرضیه‌ها تأیید نمی‌شود (جدول شماره ۲).

۳- بررسی رابطه معکوس بین نسبت‌های اهرمی و دقت پیش بینی سود (مدل $SQFE_1$) مورد تأیید قرار می‌گیرد و نتایج نشان می‌دهد که هرچه نسبت اهرمی (نسبت بدهی، نسبت بدهی به ارزش بازار سهام) بزرگتر باشد دقت پیش بینی سود کاهش می‌یابد. ولی سایر فرضیه‌ها تأیید نمی‌شود (جدول شماره ۳).

جدول شماره (۱) خلاصه نتایج حاصل از رگرسیون تک متغیره (مدل AFE_1)

نتیجه آزمون	مقدار sig	ضریب همبستگی	متغیرهای مورد مطالعه	
			متغیر وابسته	متغیرهای مستقل
H_0 تائید می‌شود.	۰/۷۶۳	۰/۰۲۶	« AFE_1 »	۱-اندازه_ میانگین فروش
H_0 تائید می‌شود	۰/۷۳۷	۰/۰۲۹		۲-اندازه_ میانگین دارائیهها
H_0 تائید می‌شود	۰/۵۹۳	۰/۰۴۶		۳-اندازه_ میانگین ح.ص.س
H_0 تائید می‌شود	۰/۳۰۳	۰/۰۸۹		۴-افق پیش بینی (تاریخ مجمع)
H_0 تائید می‌شود	۰/۳۹۸	۰/۰۷۳		۵-افق پیش بینی (فاصله دوپیش بینی)
H_0 تائید می‌شود	۰/۱۷۹	۰/۱۱۶		۶-قدمت_ سال تأسیس
H_0 تائید می‌شود	۰/۵۷۵	۰/۰۴۹		۷-قدمت_ سال پذیرش
H_1 تائید می‌شود	۰/۰۰۰	۰/۴۲۲		۸-نسبت بدهی
H_0 تائید می‌شود	۰/۱۲۱	۰/۱۳۴		۹-نسبت کل بدهی
H_1 تائید می‌شود	۰/۰۰۰	۰/۳۹۳		۱۰-نسبت بدهی به ارزش بازار سهام

جدول شماره ۲ خلاصه نتایج حاصل از رگرسیون تک متغیره (مدل MSE_1)

نتیجه آزمون	مقدار sig	ضریب همبستگی	متغیر های مورد مطالعه	
			متغیر وابسته	متغیر های مستقل
H_0 تائید می شود.	۰/۷۲۷	۰/۰۳۰	« MSE_1 »	۱-اندازه_ میانگین فروش
H_0 تائید می شود	۰/۶۱۹	۰/۰۴۳		۲-اندازه_ میانگین دارائیهها
H_0 تائید می شود	۰/۵۷۰	۰/۰۴۹		۳-اندازه_ میانگین ح.ص.س
H_1 تائید می شود	۰/۰۳۹	۰/۱۷۸		۴-افق پیش بینی(تاریخ مجمع)
H_1 تائید می شود	۰/۰۳۲	۰/۱۸۵		۵-افق پیش بینی(فاصله دو پیش بینی)
H_0 تائید می شود	۰/۵۹۴	۰/۰۴۶		۶-قدمت_ سال تأسیس
H_0 تائید می شود	۰/۸۶۰	۰/۰۱۵		۷-قدمت_ سال پذیرش
H_1 تائید می شود	۰/۰۰۰	۰/۳۱۲		۸-نسبت بدهی
H_1 تائید می شود	۰/۰۱۱	۰/۲۱۸		۹-نسبت کل بدهی
H_1 تائید می شود	۰/۰۱۵	۰/۲۰۸		۱۰-نسبت بدهی به ارزش بازار سهام

جدول شماره ۳ نتایج حاصل از رگرسیون تک متغیره (مدل $SQFE_1$)

نتیجه آزمون	مقدار sig	ضریب همبستگی	متغیر های مورد مطالعه	
			متغیر وابسته	متغیر های مستقل
H_0 تائید می شود	۰/۶۸۵	۰/۰۳۵	« $SQFE_1$ »	۱-اندازه_ میانگین فروش
H_0 تائید می شود	۰/۶۸۶	۰/۰۳۵		۲-اندازه_ میانگین دارائیهها
H_0 تائید می شود	۰/۵۹۰	۰/۰۴۷		۳-اندازه_ میانگین ح.ص.س
H_0 تائید می شود	۰/۴۷۱	۰/۰۶۳		۴-افق پیش بینی(تاریخ مجمع)
H_0 تائید می شود	۰/۴۹۲	۰/۰۶۰		۵-افق پیش بینی(فاصله دو پیش بینی)
H_0 تائید می شود	۰/۱۳۰	۰/۱۳۱		۶-قدمت_ سال تاسیس
H_0 تائید می شود	۰/۷۶۷	۰/۰۲۶		۷-قدمت_ سال پذیرش
H_1 تائید می شود	۰/۰۰۰	۰/۳۸۹		۸-نسبت بدهی
H_0 تائید می شود	۰/۲۴۵	۰/۱۰۱		۹-نسبت کل بدهی
H_1 تائید می شود	۰/۰۰۰	۰/۳۷۶		۱۰-نسبت بدهی به ارزش بازار سهام

جدول شماره ۴) خلاصه نتایج حاصل از تغییرات قیمت اول و آخر دوره (مدل ۱)

نتیجه فرضیه	مقدار sig	متغیر وابسته	متغیر مستقل
H ₁ تأیید می شود	۰/۰۰۲	مدل تغییرات قیمت اول و آخر	AFE ₁ -۱
H ₀ تأیید می شود	۰/۴۵۰	دوره (مدل شماره ۱)	MSE ₁ -۲
H ₁ تأیید می شود	۰/۰۰۱		SQFE ₁ -۳

جدول شماره ۵) خلاصه نتایج حاصل از تغییرات قیمت با قدر مطلق (مدل ۲)

نتیجه فرضیه	مقدار sig	متغیر وابسته	متغیر مستقل
H ₀ تأیید می شود	۰/۹۴۲	میانگین تغییرات قیمت با	AFE ₁ -۱
H ₀ تأیید می شود	۰/۲۴۳	قدر مطلق (مدل شماره ۲)	MSE ₁ -۲
H ₀ تأیید می شود	۰/۹۰۸		SQFE ₁ -۳

جدول شماره ۶) خلاصه نتایج حاصل از تغییرات قیمت بدون قدر مطلق (مدل ۳)

نتیجه فرضیه	مقدار sig	متغیر وابسته	متغیر مستقل
H ₀ تأیید می شود	۰/۰۶۶	میانگین تغییرات قیمت با	AFE ₁ -۱
H ₀ تأیید می شود	۰/۳۶۹	قدر مطلق (مدل شماره ۳)	MSE ₁ -۲
H ₀ تأیید می شود	۰/۰۶۱		SQFE ₁ -۳

پیشنهاد مبتنی بر تحقیق:

۱) به نظر محقق یکی از پیشنهادهای مبتنی بر تحقیق این است که به نسبت های بدهی شرکتهای مورد مطالعه توجه شود. یافته های این تحقیق نشان می دهد که رابطه نسبتاً بالایی بین نسبت بدهی ومدلها و روشهای محاسبه خطاهای پیش بینی سود وجود دارد، و این موضوع به هنگام خرید سهام شرکتهای می تواند مورد توجه سرمایه گذران قرار گیرد.

منابع و مأخذ:

۱. آزاد ، محمد « محتوای اطلاعات اعلان سود »، رساله دکتری، دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۳۸۳.
۲. آقایی ، محمد علی، « رفتار سود حسابداری »، رساله دکتری، تهران، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۳.
۳. افشاری ، اسدالله، « رابطه بین قیمت سهام و سود حسابداری »، رساله دکتری، واحد علوم و تحقیقات.
۴. باباپور ، عارف، « عوامل مؤثر بر هموار سازی سود »، مجله بورس، اردیبهشت ۱۳۸۰، شماره ۲۴.
۵. تقوی ، مهدی، « مدیریت مالی »، انتشارات پیام نور، جلد اول، چاپ اول.
۶. رهنمای رود پستی؛ فریدون و اکرم فرزین « مدیریت مالی »، انتشارات جنگل ۱۳۸۲
۷. شباهنگ، رضا « تئوری حسابداری مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی »، سازمان حسابرسی، چاپ اول ۱۳۸۲.
۸. وهابی، بابک « ارتباط EPS پیش بینی شده و EPS قطعی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران »، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران مرکز ۱۳۸۰.
۹. نیکومرام ، هاشم؛ رهنمای رودپشتی، فریدون و فرشاد هیبتی « مبانی مدیریت مالی » چاپ سوم، جلد اول، انتشارات ترمه، چاپ سوم، ۱۳۸۴.
10. Aggarwal, R. Lear. R. and Hernandez, L. 1993: The after market performance of initial public in latin America, financial Management 22:42-53.
11. Armstrang, J. S. and F.collopy. 1992: "Error Measures for Generalizing about forecasting methods: Empirical comparisons." International journal of forecasting, 8:69-80.
12. Brown, L. D. , Richardson, G. D. and schwager, S. J. 1987: "An information interpretation of financial analysts superiority in forecasting earning, journal of Accounting Research 25.
13. Chen, G. and Firth, M. 1999. the accuracy of profit and their roles and association with Ipo Firm valuations, journal of international financial management and Accounting NO:10.
14. Dev, S. and N.Webb (1972), "the accuracy of company profit forecasts." journal of Business finance, 4.26-39.
15. Dimitrios Gounopoulos, Accuracy of mangement earning forecast in Ipo prospectuses, school of management, university of surrey, DimiGoun @ yahoo.com.
16. Eddy, A. and Seifert, B. 1992. An Examination of hypotheses concerning earning, forecast errors. Quarterly journal of Business and Economics 31:22-37.
17. Firth, S. and A. Smith (1992), " the accuracy of profits forecasts in initial public offerings prospectuses, " Accounting and business Research, 22, 239-47.
18. Hegeman, R. and W.Ruland (1979), "the accuracy of management forecasts and forecasts of simple alternative models, "journal of Economics and Business 172-92.
19. jaggi, B, "Futher evidence on the accuracy of management forecasts vis-à-vis analyst " journal of Accounting Research, Fall, 1982, P. 429-432- Bhushan,
20. jaggi, B. 1997, Accuracy of forecast information disclosed in Ipo Prospectuses of Hong kong, International journal Accounting, No:32.
21. Brown, L. D. , Richardson, G, D. and schwager, s.J. 1987 "An information interpretation of financial analysts superiority in forecasting earning, journal of Accounting ResEarch 25.
22. Lee, I., N. taylor, C. yee, and M.Yee (1993), "prospectus forecast earning, evidence and explanations Australia, " Accounting Review, 3, 21-32.
23. Mc Donald, J. and fisher A. (1972), "New Issues Stock price Behaviour," jurnal of finance, 27,97-102.
24. Ruland,W.1979. "the time series of earnings for forecast Reporting and Nonreporting firms. " Journal of Business & Accounting, 6 (summer): 187-201.
25. Xu, Xiubin, "A examination of earning forecasts accuracy" unpublished thesis, Accounting Department, politics university, 1990.